

McEWAN IAN

Durabila iubire

Ediția a V-a

Traducere din limba engleză
de Cornelia Bucur

POLIROM
2021

— Joe, iubirea lui Dumnezeu nu te va ocoli.

Și-a înălțat ochii și probabil că m-a văzut înainte de a mă retrage în spatele perdelei.

— Știu că ești acolo. Te văd. Știu că mă asculți...

M-am întors în hol și am dat volumul difuzorului la minimum. Am intrat în baie, mi-am stropit fața cu apă rece și m-am uitat în oglindă, la trăsăturile picurânde, întrebându-mă cum trebuie să fie să devii obsedat de cineva ca mine. Clipa aceasta, ca și aceea de pe câmp, când Clarissa îmi întinsese o sticlă de vin, ar fi putut servi drept punct de plecare, căci cred că atunci am început să înțeleg că lucrurile nu or să se sfârșească într-o zi. Ieșind în hol și revenind la robotul telefonic, mi-am spus: „Am intrat într-o relație“.

Am săltat capacul aparatului. Caseta continua să meargă. Am mărit volumul o fracțiune și am auzit glasul lui Parry intonând slab:

— ...să fugi de ea, Joe, dar te iubesc. Tu ai declanșat totul. Nu-i poți întoarce spatele acum...

Am trecut iute în birou, am luat receptorul faxului și am format numărul poliției. În cele câteva secunde care au durat până să fiu conectat, mi-am dat seama că nu știu ce să le spun. S-a auzit o voce de femeie laconică și sceptică, înăsprită de perspectiva diluviului zilnic de panică și oroare.

I-am vorbit pe tonul răgușit și rațional al cetățeanului responsabil.

— Aș vrea să raportez un caz de hărțuire – hărțuire sistematică.

M-a transferat unui bărbat în vocea căruia se auzea același calm ostenit. Mi-am repetat declarația. După o ezitare infinitezimală, a urmat prima întrebare:

— Dumneavoastră sunteți persoana hărțuită?

— Da, am fost...

— Și persoana care vă provoacă neplăceri este acum cu dumneavoastră ?

— Stă chiar în fața casei mele în clipa aceasta.

— V-a provocat vreun rău fizic ?

— Nu, dar...

— A amenințat că vă va face vreun rău ?

— Nu.

Am priceput că plângerea mea va trebui turnată în formele birocratice existente. Nu existau proceduri destul de rafinate pentru procesarea fiecărei istorii în parte. Pentru că mi se refuza confortul plângerii, am încercat să obțin o satisfacție din asimilarea poveștii mele unui registru public recunoscut. Comportamentul lui Parry trebuia generalizat până la statutul de delict.

— A formulat amenințări la adresa bunurilor dumneavoastră ?

— Nu.

— Sau a unor terțe părți ?

— Nu.

— Încearcă să vă șantajeze ?

— Nu.

— Credeți că ați putea dovedi că încearcă să vă facă rău în vreun fel ?

— Ăă... nu.

Vocea a alunecat din neutralitatea oficială către o interogație aproape naturală. Mi s-a părut că aud un vag accent de Yorkshire.

— Atunci puteți să îmi spuneți ce face ?

— Îmi telefonează la tot felul de ore. Îmi vorbește în...

Vocea a revenit rapid la intonația inițială – diagrama interogativă.

— Adoptă un comportament obscen sau jignitor ?

— Nu. Domnule ofițer, lăsați-mă să vă explic. E ținut. Nu mă lasă în pace.

— Știți ce vrea de fapt?

Am făcut o pauză. Pentru prima dată am devenit conștient de existența altor voci, dincolo de a lui. Poate că erau șiruri întregi de ofițeri de poliție ca el, cu căștile la urechi, care toată ziua nu ascultau decât relatări despre jafuri, crime, sinucideri, violuri sub amenințarea cuțitului. Eram acolo, laolaltă cu ceilalți: o tentativă de convertire religioasă diurnă. Am zis:

— Vrea să mă izbăvească.

— Să vă izbăvească?

— Știți cum. Să mă convertească. E obsedat. Pur și simplu nu vrea să mă lase în pace.

Vocea a intervenit, cu răbdarea până la urmă epuizată:

— Îmi pare rău, domnule, dar asta nu e o chestiune de competența poliției. Dacă nu vă face rău dumneavoastră ori bunurilor dumneavoastră sau dacă nu vă amenință cu așa ceva, nu comite nici un delict. Încercarea de a vă converti nu e împotriva legii.

Și a pus capăt conversației noastre de urgență cu o mică înțepătură personală:

— În țara asta ne bucurăm de libertatea credinței.

M-am întors la fereastra sufrageriei și m-am uitat în jos, după Parry. Nu mai vorbea cu robotul. Stătea acolo, cu mâinile în buzunare și cu fața la clădire, neclintit ca un agent Stasi.

Mi-am făcut un termos de cafea și niște sandviciuri și m-am retras în birou, care dă înspre o altă stradă, iar acolo m-am pus să-mi citesc – sau mai degrabă să-mi răsfoiesc – notițele. Concentrarea

mea se dusesse pe apa sâmbetei. Insistențele lui Parry accentuau o mai veche nemulțumire. Din când în când, mai ales când sunt supărat din cine știe ce altă cauză, îmi amintesc că toate ideile de care mă ocup sunt de fapt ale altora. Eu nu fac altceva decât să colaționez și să decantez cercetările lor, aducându-le în fața publicului cititor. Lumea susține că am darul clarității. Că pot să scot o narațiune decentă din șovăielile, retractările și reușitele întâmplătoare care stau la baza majorității descoperirilor științifice. Este adevărat, cineva trebuie să facă legătura între savant și public, oferind explicațiile elevate pe care omul obișnuit din laborator este prea ocupat sau prea prudent ca să le formuleze. Este la fel de adevărat că am câștigat o mulțime de bani pendulând ca un urangutan între ramurile cele mai înalte ale junglei științei moderne – dinozaurii, găurile negre, magia cuantică, haosul, superstringurile, neurologia, Darwin revizuit. Cărți frumoase, ilustrate, cu coperti cartonate, lansări cu documentare TV și dezbateri radio sau conferințe în locurile cele mai plăcute de pe planetă.

În momentele mele mai grele mă bântuie gândul că sunt un parazit, ceea ce nu mi s-ar întâmpla dacă nu aș avea o diplomă perfect valabilă în fizică și un doctorat în electrodinamica cuantică. Ar fi trebuit să mă aflu eu însumi acolo, în primele rânduri, aducându-mi contribuția la înălțarea monumentului dedicat cunoașterii umane. Dar la terminarea facultății, după șapte ani de studii sistematice, mi-am pierdut răbdarea. Am călătorit în lung și în lat – și mult prea mult. Când, în cele din urmă, m-am întors la Londra, am intrat în afaceri împreună cu un prieten. Ideea era de a comercializa un

aparatură, practic un set de circuite inteligente făcute la care lucrasem în timpul liber, când îmi scriam teza de doctorat. Obiectul acela micuț ar fi urmat să îmbunătățească performanțele unor anumite microprocesoare și, după cum ni se părea nouă la vremea aceea, fiecare computer din lume avea să aibă nevoie de el. O companie germană ne-a trimis la Hanovra, cu bilete de clasa întâi, și timp de vreo doi ani am crezut o să devenim miliardari. Dar proiectul inițial a dat greș. O echipă de cercetare de undeva de lângă Edinburgh a perfecționat partea electronică înaintea noastră. Când am revenit la electrodinamica cuantică, golul din CV-ul meu era deja prea mare, cunoștințele de matematică începuseră să îmi ruginescă și, la aproape treizeci de ani, eram prea bătrân pentru jocul acesta, unde concurența era atât de mare.

Ieșind de la ultimul interviu, am știut – datorită amabilității apăsate cu care vechiul meu profesor mi-o spusese – că nava carierei mele academice se scufundase. Am pornit pe jos, prin ploaie, pe Exhibition Road, întrebându-mă ce îmi rămânea de făcut. Când am ajuns în fața muzeului de istorie naturală, ploaia s-a întetit și, împreună cu alți zece inși, am fugit să ne adăpostim în clădire. M-am așezat lângă modelul în mărime naturală al unui diplodoc și, în timp ce mă uscam, am căzut într-o stare ciudată de plăcută în timp ce urmăream lumea din jurul meu. Adesea grupurile mari de persoane îmi provoacă o vagă mizantropie. De data aceasta însă curiozitatea și mirarea pe care le vedeam la oameni păreau să îi înnobileze. Toți cei care intrau, indiferent de vârstă, erau atrași de magnifica fiară și se apropiau de ea minunându-se. Am auzit fragmente de conversație, iar

ceea ce mi s-a părut interesant, pe lângă entuziasmul lor, a fost nivelul general de ignoranță. Am auzit un băiețel de vreo zece ani întrebându-i pe cei trei adulți cu care era dacă un animal ca acesta vâna și mânca oameni. Din răspunsurile de-a gata pe care le-a primit a reieșit limpede că scara evoluționistă a adulților era într-o mare dezordine.

Stând acolo, am început să îmi recapitulez puținele informații disparate pe care eu însumi le știam despre dinozauri.

Mi-am amintit că Darwin relatează în *Călătoria navei HMS Beagle* cum a descoperit uriașe oase fosilizate în America de Sud și cât de importantă pentru teoria sa era chestiunea vârstei acestora. Fusesse impresionat de argumentele aduse de geologul Charles Lyell. Pământul era mult mai bătrân decât cei patru mii de ani pe care îi propovăduia biserica. În vremurile noastre disputa dintre ființele cu sânge cald și cele cu sânge rece se rezolva în favoarea celor dintâi. Aveam noi probe de natură geologică referitoare la diferitele cataclisme care perturbaseră viața pe Pământ. Marele crater din Mexic ar fi putut fi foarte bine creat de un meteorit care să fi pus capăt domniei dinozaurilor, oferindu-le micilor ființe care se furișau ca niște șobolani printre picioarele monștrilor o șansă să își lărgească nișa și permițându-le mamiferelor – și, în ultimă instanță, primatelor – să se dezvolte. Se mai vehicula, de asemenea, ideea atrăgătoare că dinozaurii nu fuseseră câtuși de puțin exterminați. Ei se plecaseră în fața necesităților impuse de mediu și evoluaseră, transformându-se în păsările inofensive pe care le hrănim pe lângă casă.

La ieșirea din muzeu aveam schița unei cărți, conturată pe dosul scrisorii de invitație la interviu.